ISKOLA-ELŐKÉSZÍTŐ PROGRAM

Alkalmazási terület: Audi Hungaria Óvoda (Audi Hungaria Általános Művelődési Központ)

Az iskolába lépés általános feltételei:

Minden gyermek számára nagy kihívást jelent az óvodából az iskolába történő váltás. Az Audi óvoda ezt a speciális kétnyelvű programot azzal a céllal dolgozta ki, hogy a lehető legjobban felkészítsük a gyermekeket az iskolai életre. Képességeiket olyan szintre emeljük, hogy meg tudjanak tanulni olvasni, írni és számolni.

További kritériumok:

A legnagyobb hangsúlyt a nyelvi kompetencia fejlesztésére helyeztük.
A kétnyelvű nevelés kiemelt területéhez tartozik egyrészt a gyermeki személyiség fejlesztése, másrészt pedig a nyelvi fejlődése.
A pedagógiai programunk alapjait képezik a következők:

- hibátlan kiejtés elsajátítása
- beszédkészség megalapozása
- szókincs bővítése
- válaszadó szerepének gyakorlása
- kisebbségi kultúra közvetítése

Az iskolaelőkészítő program főbb céljai:

- a gyermek báziskompetenciáinak erősítése
- nyelvi kompetencia (mint kulcsfontosságú kompetencia) fejlesztése
- kétnyelvű nevelés megvalósítása
- német kultúra sajátosságainak megismertetése

A befogadóország nyelve és kultúrája természetesen ugyanolyan jelentőséggel bír és programunkban is jelentős szerepet kap.

Kiemelt feladataink a fenti célok elérése érdekében:

- kiemelt szerepe van a nyelvi fejlődésnek
- a gyermek értse az utasításokat, magyarázatokat, fejezze ki saját gondolatait
- az iskolaérettség fontos feltétele a testi-lelki terhelhetőség
- az iskolás gyermekeknek sokkal hosszabb ideig kell ülnie és koncentrálnia, mint egy óvodás gyermeknek
- kitartónak kell lennie, hogy m ég több információt tudjon befogadni
- az is elvárás lesz, hogy nagyobb csoporthoz alkalmazkodjon és ebben helyesen viselkedjen
- kifejlődjön azon képessége, hogy feladatait önállóan oldja meg
- a legtöbb gyermek az óvodáskor végére jól felkészült az iskolába lépésre
- koncentráltan el tudja végezni feladatait
- az iskolában az elejétől a végéig tudjon figyelni és feladatait lehetőleg hibátlanul megoldani (ne kalandozzon el a figyelme)
- feladataiban kitartó legyen (minél idősebb a gyermek, annál jobban tudja irányítani a figyelmét)

Az óvodai alapprogram és az iskola előkészítő programja közösen készít fel egy külföldön működő német iskolába való belépésre, így a német nyelv elsajátítása központi helyet foglal el pedagógiai munkánkban. Az anyanyelv elsajátítása meghatározó fontosságú a gyermek fejlődésében.

Az óvodai életben használt szókincset folyamatosan bővítjük a kisebb létszámú iskolaelőkészítő foglalkozásokon.

Iskolai szabályokat közvetítünk:

- Ha valamit szeretnék mondani, jelentkezem. Várok, ameddig rám kerül a sor.
- Hangosan és kifejezően beszélek.
- Odafigyelek.

- A különböző anyagokkal vigyázva dolgozom.
- Tovább fejlesztjük, gyakoroljuk a vágást, ragasztást és tanuljuk az ezzel kapcsolatos kifejezéseket.
- A színek, számok, mennyiségek minden témánál újra ismétlődnek, mélyülnek.
- A hosszútávú emlékezet fejlesztése érdekében sokat kísérletezünk.
- A nyelvi fejlődés motiválása érdekében sok témát érintünk környezeti világunkból, a gyermekek így felfedezhetik közvetlen környezetüket és gondolataikat, felfedezéseiket szívesen osztják meg társaikkal.

Az iskolaelőkészítő végén szeretnénk elérni, gyermekek szívesen használják a német nyelvet, legyen bátorságuk az órákon használni meglévő nyelvtudásukat és motiválva legyenek a további ismeretszerzéshez.

Konkrét céljaink:

- a gyermek személyiségfejlődése a csoportban
- a magyar – és a német nyelv elsajátítása
- mondókák, versek, dalok gyakorlásával
- testi, lelki és szociális érettségük elérése által sikeresen el tudják kezdeni az általános iskola első osztályát
- a német gyermekek keressék a kapcsolatot a magyar társaikkal és bátran forduljanak a magyar nyelvű óvodapedagógushoz
- a magyar gyerekek sajátítsák el az alapvető német kifejezéseket, tanuljanak német mondókákat, verseket, énekeket
- érdeklődjenek a másik nemzet kultúrája és nyelvezete iránt
- ünnepeljék együtt a másik ország ünnepeit, ismerjék meg szokásait

Mely képességek / kompetenciák szükségesek az iskolába lépéshez, ezek hogyan fejleszthetők?

Kompetencia	Célok	Fejlesztés lehetőségei
értelmi	gondolkodás	hétköznapi élet: pl.: tevékenységek különböző anyagokkal
	nyelv	történet visszaadása (egész mondatokban)
	matematikai képességek	számlálás, összehasonlítás a mindennapokban (több-kevesebb)

Kompetencia	Célok	Fejlesztés lehetőségei
értelmi	önbizalom	a bizalom megteremtése, megfelelő szintű elvárás, sok dicséret, bíztatás
	koncentráció, kitartás	a feladatokat végigcsinálni
	teljesítőképesség	figyelem fejlesztése, érdeklődés felkeltése
	kudarctűrőképesség	társasjátékok (vesztés elsajátítása)

Kompetencia	Célok	Fejlesztés lehetőségei
testi-lelki	egészség	sportolás
	nagymozgás	sok mozgás a szabadban
	önállóság	testápolás-öltözködés
	finommotorika	festés, rajzolás, ragasztás, gyurmázás, hajtogatás, vágás, barkácsolás, evőeszközhasználat masnikötés (cipőfűző)

Kompetencia	Célok	Fejlesztés lehetőségei
szociális	szabályok betartása	önfegyelem, szabályokhoz alkalmazkodás
	társakhoz való kapcsolat	kontaktus teremtése, kialakítása, elengedés
	érzelmi élet, érzelmek kimutatása	szerepjátékok a csoportban

<u>Az iskolai előkészítés folyamata</u>

- az első naptól kezdődik, folyamatos
- az első években a háttérben zajlik
- báziskompetenciák erősítése a nevelési terv szerint
- felkelteni a gyermekekben az érdeklődést az iskola iránt
- az iskolába lépés előtti évben intenzíven folyik az előkészítő

Báziskompetenciák fejlesztése

- minden tevékenység során a hétköznapokban
- egyéni képességek fejlesztése

Példák:

- matematikai kompetenciák ► számlálás a beszélgetőkörben (napok, hónapok, gyermeklétszám)
- történetek, mesék eljátszása, beszámoló a hétvégéről (egész mondatokban)

Báziskompetenciák

1. **Érzelmi kompetencia**
   - hozzátartozik, hogy a gyermek integrálódjon a társadalomba, a közvetlen környezetébe
   - az elengedhetetlen az egészséges fejlődéséhez, személyisége kialakulásához és a sikeres tanuláshoz
   - problémáit, félelmeit le tudja küzdeni, meg tudja oldani
   - próbáljon ki bátran új dolgokat, kísérletezzen
   - az önbizalmában megerősödött gyermek jól érzi magát, egészséges érzelmű felnőtté válik

2. **Testi- lelki kompetencia**
   - mozgása egyre összerendezettebb, harmonikusabb
   - teste arányosan fejlett, teherbíró
   - erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika
   - képes szándékosan irányítani mozgását, testi szükségleteit, viselkedését

3. **Szociális kompetencia**
   - a gyermek kiépíti első kapcsolatait
   - egyedül keres játszótársat
   - kialakul a csoporthoz való tartozás érzése

- tud dönteni, kooperálni társaival, képes a tevékenységeit megtervezni, megszervezni
- kommunikációs képessége fejlődik
- együttérzése a társai iránt erősödik, kialakulnak a társas kapcsolatai
- érdeklődést mutat az ismeretlen felé, egyre több új dolgot akar és képes kipróbálni

4. Értelmi-tanulási kompetencia

- a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek
- az érzékelése, észlelése tovább differenciálódik
- különös jelentősége van:
    - a téri észlelés fejlettségének
    - a vizuális és az akusztikus differenciálásnak
    - a téri tájékozottságnak
    - a térbeli mozgásfejlettségnek
    - a testséma kialakulásának

Az iskolaelőkészítő munkaformái

- folyamatos motiváció és önellenőrzés az eszközhasználatban
- a polcon található segédanyagokkal ösztönözzük a gyermekeket a kipróbálásra és tanulásra
- iskolaelőkészítő mappáját önállóan, felelősségteljesen vezesse
- gondosan vigyázzon eszközeire, azokat folyamatosan ellenőrizze (ceruzák kihegyezése)
- tartsa be az iskolaelőkészítő foglalkozások szabályait
- kérjen és fogadjon el segítséget, ő is segítse társait
- tanuljanak egymástól és egymással
- figyeljenek a rendre és a tisztaságra
- a feladatokat képességeiknek megfelelően végezzék

Hogyan tudják a szülők az iskolába vezető úton legjobban segíteni a gyermekeiket?

- kerüljék a következő mondatokat:
  - „Most kezdődik majd az igazi élet!“
  - „Az iskolában majd minden másképp lesz!“
- próbálják inkább gyermekeik félelmeit oldani
- sokat beszélgessenek arról: „Mi történik az iskolában?“
- vásárolják meg együtt az iskolatáskát
- gondolkodjanak együtt, hogy mi mindenre lesz szüksége gyermekének az iskolában
- fejlesszék sokféleképpen az önállóságukat (kapjanak különböző feladatokat a családi életben)
- tudjanak önállóan öltözködni, étkezni
- erősítsék gyermekükben a felelősségvállalást
- ne oldjanak meg mindent helyettük (konfliktusok), de segítsék őket
- beszélgessenek gyakran a problémákról, esetleges csalódásokról
- úgy segítsék gyermeküket, hogy közben lehetősége legyen arra, hogy önállóan oldja meg feladatait
- továbbra is legyen elég idejük a JÁTÉKRA
- lehetőség szerint gyakorolják az utat gyalog is, érintve a lámpákat, gyakorolva a közlekedés szabályait

Kiemelt feladataink a fenti célok elérése érdekében:

- manuális-vizuális tevékenységek
- környezeti és matematikai alapú nevelés
- spontán és tervezett mozgásos játékok
- motiváló nyelvi szituációk megteremtése
- nyelvi fejlesztés zene, ének, játékos dalok, mondókák, versek, történetek, mesék, szerepjátékok és szituációs játékok által

Ezen célok, valamint feladatok elérése érdekében szorosan együttműködik az óvoda az iskolával. A kétnyelvű nevelési programunk megvalósításhoz elengedhetetlen ez a szoros együttműködés. A nyelvi képzés megvalósítása érdekében heti rendszerességgel kiscsoportokban német nyelvű tanítók foglalkoznak iskolába készülő gyermekeinkkel.

A kétnyelvűségnek és más kultúrákkal való érintkezésnek fontos szerepe van programunkban. A nyelvi fejlesztés a gyermek beszédszintjére épül, felkínálva egy újabb nyelvi kezdeményezést, új szituációt.

Programunk indikátorai:

- az óvodapedagógus beszéli a gyermek mindkét nyelvét (magyar / német)
- az óvodapedagógus érthetően, megfelelő tempóban beszél. A gyermek számára érthető szókincset használ, igénybe vesz megértést segítő eszközöket
- az óvodapedagógus segítő interakciós mintákat alkalmaz: pl. modellezés, szemléltető mesélés
- gyermekkönyveket és más képzést segítő kétnyelvű segédeszközöket (pl. feladatlapokat) használunk
- az óvodapedagógus alaposan megfigyeli gyermekcsoportját, hogy célzott és sokoldalú foglalkozásokat tervezhessen

Az iskola előkészítő program szorosan beépül az óvoda mindennapjaiba: Az iskolába készülő gyermekek minden nap speciális és differenciált feladatokat kapnak és különböző nyelvi szituációkat élnek meg.
Hetente lehetőségünk van az iskolában egy tanórát eltölteni egy osztályteremben. A gyerekek gyakorolják az iskolai viselkedési és tanulási formákat (pl. ülni a padban, jelentkezni, gyakorolni a ceruzafogást).
A témákból következően a gyerekek házi feladatot is kaphatnak, amit otthon oldanak meg vagy fejeznek be szülői segítséggel. Az óvodapedagógus ellenőrzi ezeket a feladatokat és megbeszéli a gyermekkel.

Ezen program teljesítése és a szeretetteljes óvodai légkör valamint a családokkal való korrekt együttműködés együttesen segíti a gyermek problémamentes iskolába lépését.

A 2015-16-os nevelési évben, az AUDI HUNGARIA ÁMK Inkluzív Programja keretében készült el az „Iskolakészültség megállapítása“ című diagnosztikai anyag, melynek alkalmazásával nagy valószínűséggel meghatározhatjuk óvodásaink fejlettségi szintjét. Intézményünk speciális szakembereinek (német és magyar nyelvű logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, pszichológus) közreműködésével pedig jelentősen javíthatunk óvodásaink iskolakezdési esélyein. Kompetenciáinkat meghaladó esetekben a város Pedagógiai Szakszolgálatához fordulunk.